

KONU ANLATIMI .....

HAL (DURUM) EKLERİ:

Hal ekleri **çekim ekleri** grubuna giren eklerdir. Hal eklerine **ad durum ekleri** de denilmektedir. Hal ekleri cümlede yer alan isme yönelme, bulunma, ayrılma ve belirtme anlamları katar.

1. Yalın Hal: Bir ismin eksiz haline yani herhangi bir hal eki almamış haline " yalın hal" denilmektedir.

Örnekler: *para , kurs , ev , söz*

Kitap insan hayatına renk katan en güzel varlıktır.

Not: Yalın hal ile ek almamak karıştırılmamalıdır. Yani yalın halde olan bir isim hal eklerinden herhangi birini almamıştır. Bu yüzden " çokluk eki, iyelik eki ve yapım eki " alan kelimeler de yalın halde sayılır.
Örnek: görevli, ağaçlar, komşusu

2. Belirtme Hali (-ı, -i, -u, -ü) : Bir ismin " -ı , -i, -u, -ü " hal eki almış durumuna denir. Belirtme haline " -i hali " de denilmektedir.

Örnekler: suyu, minderi, kapıyı

Bugün kolundaki saati bana hediye etti.

3. Yönelme Hali (-a , -e) : İsimlerin " -a , -e " eki almış durumlarına denir. Yönelme haline " -e hali " de denilmektedir.
Örnekler: Okula , sevgiye , tuza

Yaz tatilinde Sivas'a gelecek .

4. Bulunma Hali (-de , -da) : İsimlerin " -de , -da " eki almış durumlarına denir.

Örnekler: pazarda, kazakta, yemekte

Arkadaşlarımı bugün çarşıda göremedim.

5. Ayrılma Hali (-den , -dan) : isimlerin " -den, -dan " eki almış durumudur .

Örnekler: sınavdan, kapıdan, yoldan

Bahçeden sebze ve meyve topladım.

ALIŞTIRMA .....

*Aşağıdaki cümlelerde yer alan hal eklerini bulunuz ve altını çiziniz, alttaki boşluğa çeşidini yazınız.

ÖRNEK:

Sabah sahilde yürüyüş yapıyordu.

[de- bulunma hal eki]

Otelin önüne oyun oynamak için gidiyorum.

[.....]

Kapıyı hızlıca kapatıp dışarı fırladı.

[.....]

Evden bir tencere yemek getirdiler.

[.....]

Gözlerim yolun karşısındaki kitapçıya takılıyor.

[.....]

Selma arkadaşlarını kırmak istemiyordu.

[.....]

Vitrinde en çok hangisini beğendin?

[.....]

Yarın akşam çay içmek için bize bekliyoruz.

[.....]

Bence sınıfta her şey daha güzel olacak.

[.....]

Sorular kitaptan metin alınarak hazırlandı.

[.....]

O gece herkes köprüye gitti.

[.....]

Yaralı martıyı iyileştirmek için götürdü.

[.....]

Markette aradığınız birçok şey bulabilirsiniz.

[.....]

Köyden taze yumurta getirdiler.

[.....]

Çocuklar tahtayı hemen sildiler.

[.....]

ETKİNLİK .....

*Aşağıdaki bölüme hal eklerinin adını ve eklerini yazınız

HAL EKİNİN ADI	EKİ
.....	(.....)
.....	(.....)
.....	(.....)
.....	(.....)
.....	(.....)

* Aşağıdaki cümlelerde hal eki bulunanların başındaki bölüme X işareti koyunuz.

- [ ] Dedemin kuzusu hafta sonu hastalanmış.
- [ ] Bu aşçı güzel yemekler yapar.
- [ ] Kitapların ve kalemin bende kalmış.
- [ ] Komşusu da bir tabak aşure ikram etti
- [ ] Onun kalemi daha güzel yazı yazıyor.
- [ ] Bu işi kaç günde bitirebilirsin?
- [ ] Dere yağmur yağınca taşı.
- [ ] Yazıcıdan çıktı almak için bize gelecek.
- [ ] Sana verdiğim parayı ne yaptın?
- [ ] Ramazan ayı özlenen bir aydır.
- [ ] Çevreye zarar veren insanlar uyarılmalı.
- [ ] Elindeki şişeyi düşürünce kırdı.
- [ ] Tekrar yapmak konuyu pekiştirir.
- [ ] Kütüphane sabah açık değildi.
- [ ] Cuma seçmeli derslerimiz var.
- [ ] Kapıdaki köpeğe biraz ekmek verdim.

TEST .....

* Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtme hal eki vardır?

- A) Küçük kardeşim evde uyuyakalmış.
B) Matematik dersi çok eğlenceli geçti.
C) Hayvanları beslemek için ağıla gitti.
D) Araba birden bire yoldan çıktı.

2. Aşağıdaki kelimelerden hangisi ayrılma hal eki almıştır?

- A) Yaylaya   B) Okulda
C) Masayı   D) Ağaçtan

**3. “Sabah bilgisayara bir dosya kaydetmişti.”
Yukarıdaki cümlede aşağıdaki hal eklerinden hangisi vardır?**

- A) Ayrılma Hal Eki   B) Yönelme Hal Eki
C) Bulunma Hal Eki   D) Belirtme Hal Eki

4. Ahmet aşağıdaki cevaplardan hangisini söylerse gideceği yeri söylemiş olur?

- A) Sahadan   B) Okulda
C) Sokakları   D) Kütüphaneye

- I. Sobaya
II. Suluboya
III. Dosyaya
IV. Ankaraya

5. Yukarıdaki kelimelerden hangisi yönelme hal eki almamıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde herhangi bir hal eki kullanılmamıştır?

- A) Ezan okunurken abdest alıyordu.
B) Kuzuları sabah çayıra saldı.
C) Boya kalemlerini evde unutmuştu.
D) Yazılıda kalem benden aldı.

7. Aşağıdakilerden hangisi durum eki almamıştır?

- A) Koltukta   B) Badana
C) Bakkala   D) Hikayeden